

Ch.
I
P
R
Q
Sa
ni
Pa

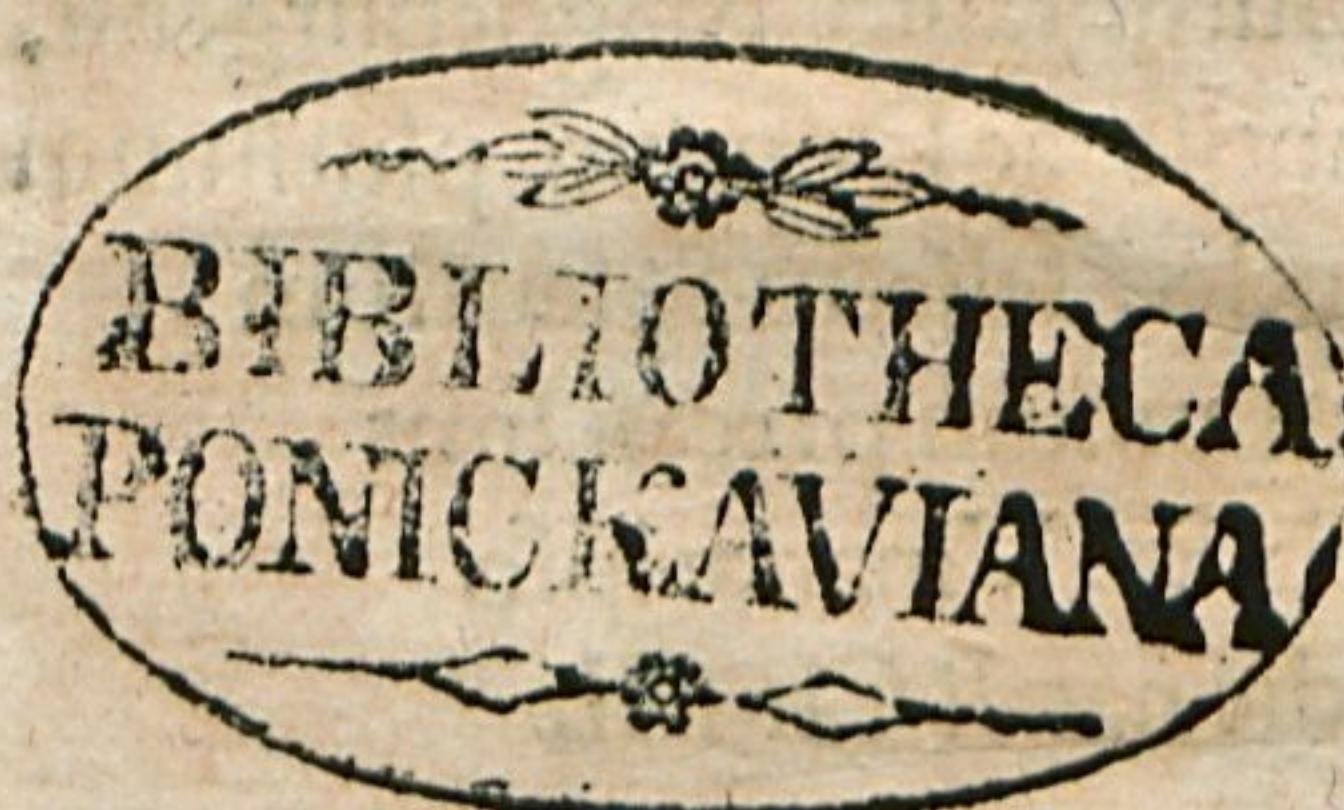
St. 64, 3.

Wd
692

ILLVSTRIVM
PRINCIPVM IVNIO-
RVM D. IOHANNIS FRIDERICI,
& D. Iohannis Vuilhelmi fratrum,
Saxoniæ Ducum &c.

ORATIVNCVLAE II.
Quibus Illustrissimo Principi, ac Domino
D. IOHANNI FRIDERICO,
Sacri Roma, Imperij Electori, Duci Saxo-
niæ &c. & Burggrauiio Magdeburgensi,
Patri suo amantiss. ac Domino plurimum
obseruando, felicem & faustum
nouum annum precati sunt
publice, Vinariæ ipso
die natali Christi.

Anno M. D. XLIII.

DVCIS IOANNIS,
FRIDERICI ORATIO.

LLVSTRISSIME PRIN-
ceps , amantissime Pater ac
Domine plurimum obseruan-
de, Peruetus & laudabilis mos
est, iam' inde a maioribus nostris acceptus,
& nobis quasi per manus traditus , vt Ca-
lendis Ianuarij, quibus olim Romæ nouos
Magistratus inibant, & nunc apud nos ipso-
die natali Christi, quo filius Dei factus est
homo, propter salutem nostram , alij alij
nouum ac felicem annum precentur , sus-
amq; benevolentiam aliquo munusculo
testentur. Solent enim in hac vita , quæ
varij casibus & fortunæ telis obnoxia est,
multa accidere ; quæ nos & facultates no-
stras haud dubie pessundarēt, nisi Deus pi-
rum precibus admonetis , illa pro sua in
nos bonitate clementer auerteret, quemad-
modum Historię testantur, & docent quo-
tidiana exempla.

Et quia hæc tempora, quæ sunt omni-
A ij um diffi-

um difficilima & periculosissima , videntur
insignem aliquam mutationem allatura, Id
quod non solum ex præteritis & præsentis
bus facile colligi potest , Et extant eius rei
certa vaticinia & testimonia in sacrís literis
prodita , sed etiam astra & signa cœlestia
non obscure portendunt, & minantur Ger-
maniae nostrae nescio quid , cuius recorda-
tione non parum perhorrescit animus, Nisi
Deus vera poenitentia nostra motus , iram
suam a nobis clementer auertat, & imminen-
tes calamitates prohibeat aut mitiget pro-
pter Filium suum.

Videmus enim , idq; non sine summo
dolore animi, & maxima iactura Reipub.
Christianæ , quantæ sint dissensiones, non
solum in Ecclesia , sed etiam in Imperio.
Aduersarij piam doctrinam, eiusq; Profes-
sores acerbissimis odij s persequuntur, nec vlo-
lum modum aut finem sœuendi faciunt in
homines innocentes ac piros, qui non omnia
Pontificum somnia & deliramenta pro-
bant.

Scribuntur Edicta sanguine tincta, quis-
bus conantur impios cultus & Idolatriam
defendere,

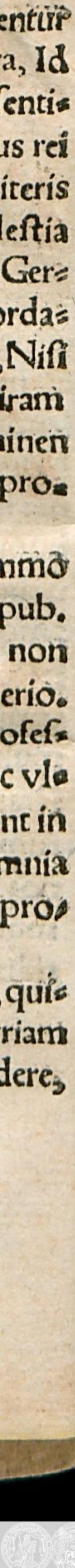
defendere, contra manifestam & agnitam
veritatem, ut regnum in Ecclesia retineant,
tyrannidemque suam exerceant, voluptati-
bus & ocio perfruantur, non sine summa
blasphemia Dei, & iactura rerum & anima-
rum nostrarum.

Multi boni viri contra omnia Iura pro-
scribuntur, e sedibus suis eviciuntur in exi-
lium, a liberis & coniugibus auelluntur, ac
misere trucidantur.

Maxima pars hominum dicitur infini-
tis cupiditatibus, illicitis ac foedis volupta-
tibus, & delectatur Epicurciis opinionibus.
Nusquam tuta fides est, nullus candor, om-
nia fuso plena sunt & simulatione, mille
nocendi fraudes & artes excogitantur, mul-
ta sunt consilia insidiosa & pleonectica,
quæ plerique summam sapientiam existi-
mant, Pellitur e medio virtus, vi geritur
res, ut eleganter ait Ennius.

Mirus est contemptus iræ ac iudicij Dei,
Siunima securitas, Inexplebilis avaricia, Fa-
stus intolerabilis, luxus sine modo crescit,
& parit multa nefaria scelera, quæ nunc a
quibusdam pro virtutibus habentur,

A iij Quisque

Quisq; pro libidine viuit, ac sibi quiduis
licere putat, nec admonitus resipiscit. Hanc
tantam licentiam, necesse est sequi maxi-
mam aliquam rerum mutationem.

Ideo Pater amantissime, communibus
votis optamus, & ex animo precamur, Pri-
mum, vt hic annus, in quo tot Eclipses
significant haud dubie magnum aliquid fu-
turum, Sit C. V. ac nobis omnibus felis-
cissimus.

Deinde, vt emendata vita nostra, De-
us pro sua erga nos benignitate, calamita-
tes, quæ imminere videtur, auertat, Et C. V.
nobis diu seruet superstite, saluam & inco-
lumem, Alioqui male nobiscum ageretur
in tanta difficultate horum temporum, va-
riete ingenorum, hominum improbitate
& perfidia, Gubernet omnes pias & hones-
tas eius actiones, ipsius mandato suscep-
tas, ad ornandam gloriam Christi, & ad
salutem piæ Ecclesiæ ac patriæ, Ut vera
Religio conseruetur & ad posteros pro-
pagetur integra.

Vt in his Comicijs (quæ futura speran-
tur)

cur.) vera & firma concordia, saltem de rebus Ciuitibus in Imperio constituatur. Nec enim spes est, fore, ut ubique pia conciliatio dogmatum vñquam fiat, Ut tandem aliquando communi consilio & coniunctis copijs omnium Ordinum Imperij, Turcica tyrannis (quae nunc Ecclesiam Christi acerrime oppugnat, & nomen Filij Dei funditus delere conatur armis) maiore fide, diligentia & felicitate quam hactenus factum est, auxilio Dei reprimatur & frangatur.

Denique, ut omnia pia & honesta studia & disciplinae prouehantur, florent & excolantur, ut nobis cum omni pietate & honestate, liceat uti pia & perpetua pace.

Quibus votis non tam pijs, quam hoc tempore maxime necessarijs Cel. V. ut amantissimum Patrem nostrum pro pietate nostra iam impertiendam esse duximus nos eius filij.

Nunc reliquum esset, ut hanc nostram voluntatem verbis ita simpliciter ut cuncte declaratam, etiam factis & re ipsa testatam saceremus.

A iijj Sed

uiduis
Hanc
maxi-

nibus
, Pri-
ipses
id fu-
felis-

De-
nita-
C. V.
ncoa-
etur
va-
itate
nes
cep-
ad
vera
ro-
ran
ur)

Sed C. V. non ignorat, quales sint
hac ætate facultates ac redditus nostri. Tamen
ut ea intelligat, nobis non deesse bene me-
rendi studium (quod in primis ornat &
decet Principes & heroicos viros, Sicut &
Salomon scribit, cum ait, Munificentia &
veritas custodiunt Regem, & fulcitur
thronus eius beneficentia) offerimus C.
V. paruum quidem & perexiguum
munuscum, idq; Chartaceum, nempe
Declamationes nostras in gratiam C. V.
germanice vtcunc; versas, quantum in tan-
ta temporis angustia licuit, quas olim co-
ram C. V. & alijs quibusdam Principibus
& eruditis publice recitauimus. Non quod
hoc dignum esse iudicemus C. V. Sed vt
sit veluti testimonium quoddam nostræ
voluntatis, ex quo C. V. cognoscatur
sum & progressum studiorum nostros-
rum, quibus & quomodo statim a teneris
annis iustituti sumus. Quod beneficium,
quo nullum nobis maius & utilius dari
potest, C. V. proxime ac secundum De-
um merito accepto ferimus, eiusq; perpe-
tuo memores erimus & grati, Tametsi ve-
rissimum

rissimum sit, quod eleganter ait Aristoteles, Deo, Parentibus & Preceptoribus non quam parem gratiam referri posse.

Et reverenter ac officiose rogamus, ut C. V. velit hanc qualemcunq; significationem animi nostri pro paterno suo erga nos amore, in optimam partem accipere, Sibiq; quam commendatissima habere studia nostra, in quibus mandato C. V. versamur eo modo quo per etatem & perturbationem horum temporum licet, Necq; facile pati, vt ab his intempestive diuellamur. Omnium enim eruditorum ac prudenterum voces clamitant, & testatur experientia & quotidianus rerum usus, nullius Reipublicae gubernationem esse felicem sine literis, vt vt haec a quibusdam negligantur.

Pro quo summo beneficio nostra viscissim officia, cum ea qua pios Filios decet obedientia & obseruantia praestanda, C. V. studiose deferimus, Dixi.

A v Ductis

DVCIS IOHAN. VVILE HELMI ORATIO.

LLVSTRISSIME PRIN-
ceps, amantissime Pater ac Do-
mine, summa nobis obseruan-
tia perpetuo colende. Etsi Illu-
stris Princeps D. Ioannes Fridericus frater
meus hic amantiss. C. V. nouum annum,
& suo & meo nomine precatus sit, Ita ut
nihil opus esse videatur eandem Cantile-
nam toties repetere, Tamen ne plane muta
persona perpetuo videar, sicut in Comedij
sieri solet, operæ premium me facturū pu-
xui, si meam ipse voluntatem C. V. bres-
uiter exponerem, eo modo quo possem,
Et maxime cum sciam hoc officij ac exerci-
cij genus C. V. non ingratum esse, preser-
tim hac ætate nostra, ppter vtilitates quas
innumeras secum adfert.

Et quamvis male ominari nolim, tamen
videmus statum horum temporum eius-
modi esse, vt necesse sit omnes sanos fateri,
futuram aliquam mutationem, Quæ vide-
tur fieri

VIE
PRIN
r ac Do
seruan
Etsi Illu
us frater
annum,
, Ita vt
Cantile
e muta
medij
rū pus
. bres
ossem,
exerci
preser
s quas

amen
eiuss
ateri,
vide
fieri

tur fieri nō posse sine multis magnis ærums
nis & calamitatibus, quibus Deus scelerat
mundi puniet. Est enim impossibile,
vel iudicio rationis humanæ, vt tantam li-
cenciam diutius impunitam ferre possit,
Nisi vitam nostram in meliorem commu-
tabimus. Quod vt ex animo fiat, hoc om-
nes orare, summoq; studio contendere de-
bemus.

Quare Pater amantissime precor Cel-
studini vestrae nouum hunc annum feli-
cissimum, Et oro, vt celestis pater ei velit
adesse in omnibus pijs & honestis consilijs
& actionibus, Eamq; nobis paruis adhuc
siliolis, ac patriæ quam diutissime clemen-
ter conseruare superstitem & sanam & cor-
pore & animo, præsertim his difficillimis ac
periculosissimis temporibus, In quibus est
mira rerum omnium perturbatio & discor-
dia, non tam in Ecclesia quam in Imperio,
vt ipse solus glorificetur, ac prædictetur pu-
ta doctrina Euangelij & commodis mori-
bus nostris ad salutem & utilitatem Reia-
publicæ.

Quod C. V, vt amantissimo Patri no-
stro

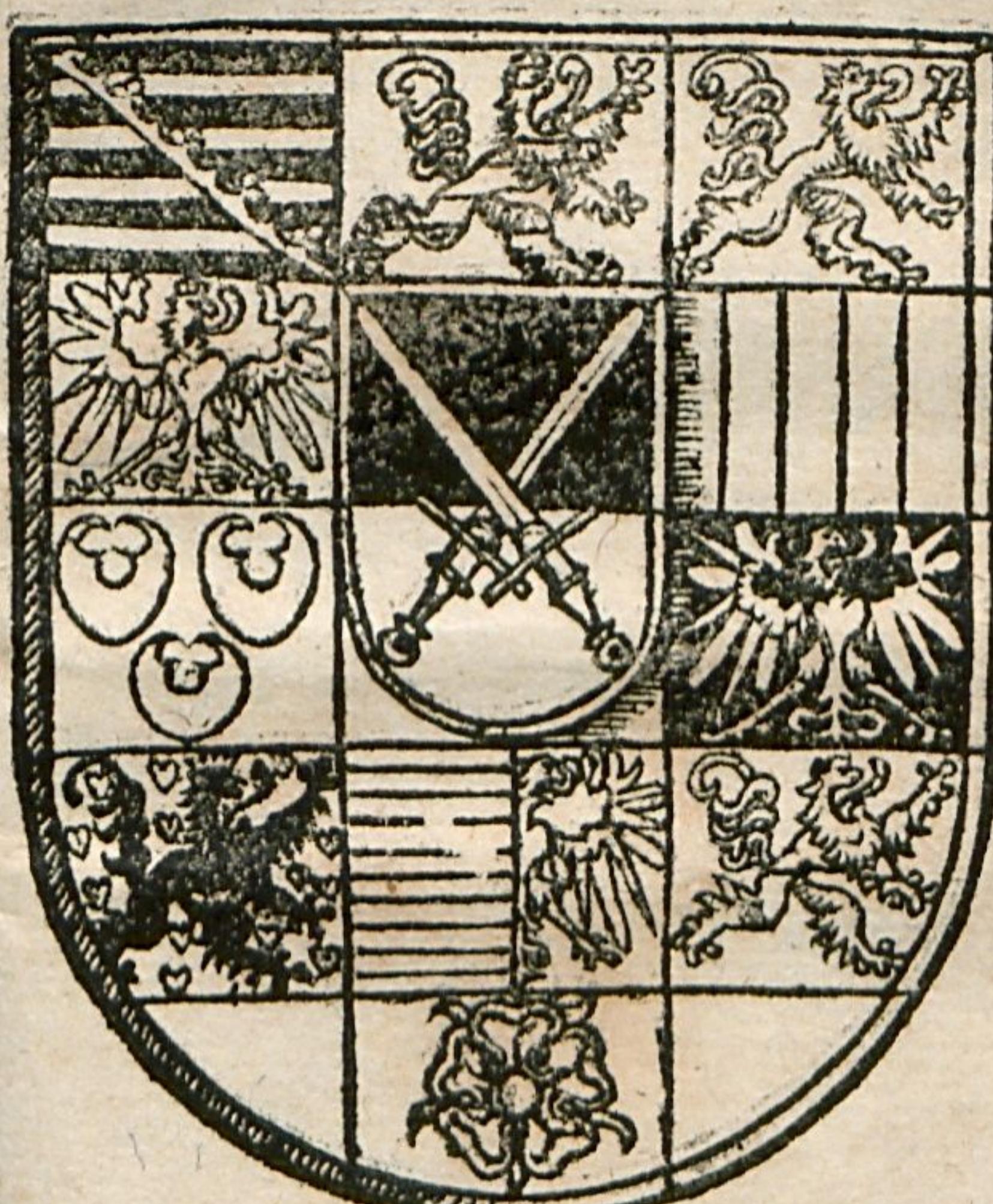
C. V.

stro ac Domino plurimum obseruando,
simplicissime significandum existimauit, Es-
teuerenter oro, vt ea velit hoc officium
pro paterno suo animo, boni consulere, &
nos vna cum studijs nostris sibi commen-
datos habere, quemadmodum hactenus
semper habuit, vt nobis auxilio Dei liceat
ea feliciter, vt coepimus, absoluere, Ne
(quod absit) in medio cursu ab illis di-
strahamur, sed assiduitate ita pergamus, vi-
olim C. V. & patriæ possimus & orna-
mento & usui esse, ad illustrandam gloriam
Dei. Plato eleganter ac vere scribit, Bea-
tas fore Respublicas, quibus præfunt au-
sapientes aut sapientiæ studiosi. Consta-
enim Respublicas feliciter nec administra-
ri nec conseruari posse sine literis. Et Scrip-
tura diserte testatur, Male agi cum ea terra,
cuius Rex puer est. Salomon, quem con-
stat omnibus Regibus ac Principibus om-
nium ætatum & gentium, sapientia præsti-
tisse, dicit, Multas iniurias fieri, si Princeps
imprudens sit, sicut & iam experientia pro-
bat.

De nobis autem, vt obedientibus Filij,

C. V.

C. V. sibi plane persuadere debet, nos quan-
tum beneficio Dei possumus in
tanta rerum perturbatione,
nunque officio nostro
defuturos. Dixi.
(..)

uando,
nauis, Et
ficiolum
culere, &
ommentis
actenus
Dei liceat
ere, Ne
illis di-
mus, vi
& orna-
gloriam
sit, Bea-
funt au-
Consta-
ministra-
it Scrip-
ea terra,
m con-
ous om-
præstis
Princeps
tia pro-

s Filij,
C. V.

AM 692

III

X 2007113

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Inches
Centimetres

8
7
6
5
4
3
2
1
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

